

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Για τον συγγραφέα	9
Σημείωση του επιμελητή της έκδοσης.....	13

ΤΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΘΕΛΕΙ Ο ΜΠΑΡΜΠΙΑ-ΣΑΜ

Οι βασικοί στόχοι της εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ	19
Καταστροφή στο εξωτερικό	38
Πλύση εγκεφάλου στο εσωτερικό της χώρας.....	80
Το μέλλον.....	96

ΟΙ ΛΙΓΟΙ ΠΟΥ ΕΥΗΜΕΡΟΥΝ ΚΑΙ ΟΙ ΠΟΛΛΟΙ ΠΟΥ ΔΥΣΑΝΑΣΧΕΤΟΥΝ

Η νέα παγκόσμια οικονομία	105
NAFTA και GATT – ποιος ωφελείται;	119
Τα τρόφιμα και τα «οικονομικά θαύματα» του Τρίτου Κόσμου	123
Φωτογραφικά στιγμιότυπα από τη Σομαλία	126
Σλάβοι εναντίον Σλάβων.....	132
Η εκλεκτή χώρα	135
Ο Γκάντι, η μη βία και η Ινδία	145
Διαίρει και βασιλεύει	150
Οι ρίζες του ρατσισμού	154
Η λέξη με τα τέσσερα γράμματα που δεν εκστομίζεται	157
Η ανθρώπινη φύση και η εικόνα του εαυτού	162
Δεν μπορεί να συμβεί αυτό εδώ... ή μήπως μπορεί;	167
Το παράδοξο του Χιουμ	169
«Απουσία πνευματικής ευθύνης»	173

ΜΥΣΤΙΚΑ, ΨΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Οι ΗΠΑ.....	177
Ο κόσμος	222
Ιστορικά διδάγματα.....	247
Ποικίλα θέματα.....	258

ΤΟ ΚΟΙΝΟ ΚΑΛΟ

Το κοινό καλό	267
Το εσωτερικό μέτωπο	284
Ο κόσμος	320
Η αριστερά στις ΗΠΑ (και οι απομμιήσεις της)	368
Τι μπορούμε να κάνουμε	381
Ευρετήριο.....	403

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Νόαμ Τσόμοκι είναι επί μακρό χρονικό διάστημα ο εν ζωή συγγραφέας του οποίου τα κείμενα αναφέρονται πιο πολύ. Στη λίστα όλων των εποχών, είναι όγδοος στη σειρά (μετά τους Μαρξ, Λένιν, Σαίξπηρ, Αριστοτέλη, τη Βίβλο, τον Πλάτωνα και τον Φρόνιτ). Εξαιρετικά αγαπητός στο εξωτερικό, είναι μακράν ο πιο σημαντικός επικριτής των κοινωνικών δεινών στον κόσμο, αλλά στις ΗΠΑ οι πολιτικές του ιδέες βρίσκονται στο περιθώριο. Όντας κάτι σαν τους προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης στους σύγχρονους καιρούς, επιβεβαιώνει πράγματι το απόφθεγμα «Ουδείς προφήτης στον τόπο του».

9

Οι *New York Times* μπορεί να παραδέχονται απρόθυμα ότι «είναι, ομολογουμένως, ο πιο σημαντικός εν ζωή διανοούμενος», αλλά το λένε στο πλαίσιο της αποκήρυξης των πολιτικών ιδεών του. Σε άλλες χώρες είναι αστέρας των ΜΜΕ και οι αίθουσες των διαλέξεών του γεμίζουν ασφυκτικά, αλλά οι εμφανίσεις του στην αμερικανική τηλεόραση είναι ελάχιστες και πολύ αραιές. Το αποδεκτό φάσμα των απόψεων σταματά πολύ πριν φτάσει σ' αυτόν.

Ωστόσο, η ακρίβεια των απόψεων και των αναλύσεών του είναι εκπληκτική. Σε ένα από τα κλασικά βιβλία που παρουσιάζονται σε τούτη τη συλλογή, το οποίο εκδόθηκε πρώτη φορά το 1994, επισημαίνει: «Το 1970 το 90%, περίπου, του διεθνούς κεφαλαίου χρησιμοποιούνταν στο εμπόριο και στις μακροπρόθεσμες επενδύσεις – λίγο πολύ παραγωγικές δραστηριότητες – και μόλις το 10% σε κερδοσκοπικές δραστηριότητες. Το 1990 αυτή η αναλογία είχε αντιστραφεί».

Γνωρίζουμε πλέον πώς έχουν εξελιχθεί τα πράγματα έκτοτε. Πιθανώς το 99,9% του κεφαλαίου λειτουργούσε κερδοσκοπικά πριν

όλα σωριαστούν στο έδαφος. Σήμερα πληρώνουμε το ότι δεν τον ακούσαμε τότε (όχι, βεβαίως, ότι εσείς και εγώ μπορούσαμε να ασκήσουμε κάποιον έλεγχο σ' αυτά τα πράγματα).

Ιδού τι έλεγε τη δεκαετία του 1990 για τα δάνεια που είχαν δοθεί στους μπράβους του Τρίτου Κόσμου, πολύ πριν οι δυτικές χώρες και οι διεθνείς δανειστές όπως η Παγκόσμια Τράπεζα και το ΔΝΤ αρχίσουν να τα παραγράφουν:

«Όπως συνέβαινε σχεδόν παντού στον Τρίτο Κόσμο, οι στρατηγοί της Βραζιλίας, οι άνθρωποι τους και οι πολύ πλούσιοι δανειζόνταν τεράστια χρηματικά ποσά και έστελναν μεγάλο μέρος τους στο εξωτερικό. Η ανάγκη να αποπληρωθούν αυτά τα χρέη είναι ένας βρόχος που εμποδίζει τη Βραζιλία να επιλύσει τα προβλήματά της. Περιορίζει τις κοινωνικές δαπάνες και υπονομεύει τη δίκαιη, βιώσιμη ανάπτυξη.

10 Όταν όμως κάποιος δανειζεται χρήματα, τα στέλνει σε μια ελβετική τράπεζα και μετά δεν πληρώνει τους πιστωτές του, είναι δικό σας πρόβλημα ή δικό του; Οι άνθρωποι που μένουν στις παράγκες δεν δανείστηκαν, ούτε και οι άκληροι αγρότες. Κατά την άποψή μου, για το χρέος δεν ευθύνεται το 90% του λαού της Βραζιλίας περισσότερο από όσο ο σεληνάνθρωπος. Ας πληρώσουν αυτοί που *πραγματικά δανείστηκαν*».

Ευτυχώς, η Βραζιλία έχει προοδεύσει λιγάκι σε σχέση με το θλιβερό κράτος που ήταν τότε – χάρη και στις αξιοσημείωτες προσπάθειες του Τσόμκι.

Ο Αβραμ Νόαμ Τσόμκι γεννήθηκε στις 7 Δεκεμβρίου 1928 στη Φιλαδέλφεια. Ο πατέρας του Γουίλιαμ ήταν πασίγνωστος Εβραίος μελετητής και ο Νόαμ πέρασε κάποια χρόνια σε κιμπούτς όταν ήταν εικοσάρης. Πατέρας τριών παιδιών, έχασε τη σύζυγό του Κάρολ το 2008, ύστερα από 60 χρόνια γάμου.

Από το 1955 διδάσκει φιλοσοφία και γλωσσολογία – ένα πεδίο που επαναστατικοποιήθηκε χάρη στις θεωρίες του – στο Τεχνολογικό Ινστιτούτο της Μασαχουσέτης (MIT), όπου έγινε τακτικός καθηγητής στην ηλικία των 32 ετών. Εκτός από τις πρωτότυπες γλωσσολογικές θεωρίες του, έχει γράψει πολλά βιβλία πάνω σε θέματα πολιτικής και έχει λάβει αμέτρητες τιμητικές διακρίσεις και βραβεία (μεταξύ των οποίων 37 τιμητικούς ακαδημαϊκούς τίτλους). Ακάματος

αγωνιστής με εξαντλητικό πρόγραμμα διαλέξεων, κάνει παραπάνω πράγματα από τρεις φυσιολογικούς ανθρώπους, αλλά αισθάνεται ότι ποτέ δεν είναι αρκετά.

Ο Τσόμσκι είναι ένας ομιλητής που ηλεκτρίζει, και αυτό οφείλεται αποκλειστικά στα λόγια του και όχι στον απροσχημάτιστο και ευθύ τρόπο που τα εκφέρει (συνειδητά αποφεύγει τα ρητορικά ποικίλματα). Οξύς σαν ξυράφι στην αντιπαράθεση, αλλά θερμός και φιλικός στο διάλογο, είναι το πιο ηθικό και μορφωμένο άτομο που έχω γνωρίσει.

Ελπίζω να ζήσει μέχρι τα 100. Πρέπει. Ο κόσμος θα είναι ένα πιο άδειο, πιο μοναχικό και λιγότερο δίκαιο μέρος χωρίς αυτόν.

Άρθουρ Νάιμαν

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Το παρόν βιβλίο, που συντίθεται από επιμελημένες ομιλίες και συνεντεύξεις, προσφέρει κάτι που δεν βρίσκεται εύκολα – τον αυθεντικό Τσόμοκι, με άθικτη κάθε εκθαμβωτική ιδέα του και κάθε διεισδυτική ενόρασή του, διατυπωμένες σε σαφή, προσιτό και ευανάγνωστο πεζό λόγο.

Η ιδέα γι' αυτό – και γενικά για τη σειρά Πραγματική Ιστορία (Real Story) – γεννήθηκε όταν άκουσα μια ομιλία του Τσόμοκι που μετέδωσε ο ραδιοφωνικός σταθμός KPFA στο Μπέρκλι. Εντυπωσιάστηκα με το πόσο προσιτές μου φάνηκαν οι ιδέες του στον προφορικό λόγο, περισσότερο από όταν τις διάβαζα, έτσι του έστειλα μια επιστολή προτείνοντάς του να επιμεληθώ κάποιες από τις ομιλίες του και να τυπωθούν σε ένα μικρό, απλό βιβλίο.

Συμφώνησε και με έφερε σε επαφή με τον Ντέιβιντ Μπαρσαμιάν, που μαγνητοφωνεί τις ομιλίες του – και του παίρνει συνεντεύξεις – από το 1986 (και ακόμη το κάνει).*

Δουλεύοντας με τις απομαγνητοφωνήσεις επτά ομιλιών και συνε-

13

* Η σειρά Εναλλακτικό Ραδιόφωνο του Μπαρσαμιάν (Barsamian's Alternative Radio) αναμεταδίδεται από 150 σταθμούς σε όλο τον κόσμο. Το Εναλλακτικό Ραδιόφωνο προσφέρει τη δυνατότητα στο κοινό να κατεβάξει εκατοντάδες ομιλίες και συνεντεύξεις του Τσόμοκι και άλλων προοδευτικών ομιλητών σε μορφή mp3, CD και απομαγνητοφωνημένων κειμένων.

- web: <http://www.alternativeradio.org>
- email: info@alternativeradio.org
- phone: 800 444 1977 • fax: 303 245 8292
- mail: P.O. Box 551, Boulder CO 80306 USA

ντεύξεων που μου έδωσε ο Ντέιβιντ, πέρασα αρκετούς μήνες ομαδοποιώντας τα διαφορετικά πράγματα στα οποία αναφερόταν ο Τσόμσκι, σε διαφορετικές στιγμές, πάνω σε ευρύ φάσμα θεμάτων. Στη συνέχεια επέλεξα τις, κατά την κρίση μου, καλύτερες αποδόσεις, έσβησα τις επαναλήψεις που είναι αναπόφευκτες όταν μιλάς για τα ίδια θέματα σε απέχουσες μεταξύ τους χρονικές στιγμές, συνδυάζοντας όλες τις φράσεις ώστε να ακούγεται ο λόγος συνεκτικός, και έστειλα το αποτέλεσμα στον Τσόμσκι για τελικές διορθώσεις. Συμπλήρωσε το συμπλήμα όσων είχε πει με νέο, γραπτό υλικό που το ενίσχυσε και το αποσαφήνισε.

Τυπώσαμε τέσσερα βιβλία ακολουθώντας αυτή τη μέθοδο: *Τι πραγματικά θέλει ο Μπαρμπα-Σαμ* (What Uncle Sam Really Wants). *Οι λίγοι που ευημερούν και οι πολλοί που δυσανασχετούν* (The Prosperous Few and the Restless Many). *Μυστικά, ψέματα και δημοκρατία* (Secrets, Lies and Democracy) και *Το κοινό καλό* (The Common Good). Υπήρξε μεγάλη ζήτηση γι' αυτόν τον νέο διαλογικό Τσόμσκι, όπως απέδειξε η πώληση 593.000 αντιτύπων αυτών των τεσσάρων βιβλίων.

- 14 Στην έναρξη αυτής της τριπλής συνεργασίας, δεν ήμουν σίγουρος ποιος ήταν ο καλύτερος τρόπος παρουσίασης του υλικού, έτσι στο πρώτο βιβλίο αφαίρεσα εντελώς τις ερωτήσεις του Ντέιβιντ. Όμως, στα υπόλοιπα τρία βιβλία τις συμπεριέλαβα και έτσι εμφανίζονται με διαφορετική γραμματοσειρά (όπως και οι από τηλεφώνου ερωτήσεις ακροατών).

Καθένα από τα αρχικά βιβλία παρουσιάζεται εδώ με τη σειρά που εκδόθηκε, με τη δική του σελίδα τίτλου. Ωστόσο, το ευρετήριο είναι καινούργιο και καλύπτει όλα τα θέματα αυτού του τόμου. (Όταν λέω *όλα*, το εννοώ – δεν αποτελεί μια αξιολύπητη επίφαση ευρετηρίου που βρίσκετε στα περισσότερα βιβλία.)

Προσπάθησα να διασαφηνίσω όρους και να παρουσιάσω ανθρώπους που δεν είναι γνωστοί την πρώτη φορά που αναφέρονται. Αυτές οι επεξηγηματικές σημειώσεις εμφανίζονται μέσα σε αγκύλες. Αν συναντήσετε έναν όρο ή όνομα που δεν αναγνωρίζετε, αναζητήστε στο αντίστοιχο λήμμα στο ευρετήριο έναν αριθμό σελίδας σε πλάγια γραφή (παραπέμπει στην πρώτη σελίδα στην οποία εμφανίζεται ο όρος).

Κάποια από τα πρωτότυπα βιβλία περιείχαν πρόσθετο υλικό: ση-

μειώσεις, τίτλους άλλων βιβλίων του Τσόμοκι, καταλόγους οργανώσεων που αξίζει να υποστηριχθούν κ.ο.κ. Ενώ οι ιδέες του Τσόμοκι δεν είναι παρωχημένες, αυτά τα τμήματα των βιβλίων ως επί το πλείστον είναι παρωχημένα, και γι' αυτόν το λόγο δεν περιλαμβάνονται στον παρόντα τόμο.

Παρ' όλο που οι ομιλίες και οι συνεντεύξεις που συγκεντρώνονται σ' αυτό το βιβλίο έγιναν στη δεκαετία του 1990 (ορισμένες ακόμη και στα τέλη της δεκαετίας του 1980), πιστεύω ότι θα διαπιστώσετε πως η πρόσληψη των πραγμάτων από τον Τσόμοκι είναι πολύ πιο εμπριθής από όσα ακούτε σήμερα στα ραδιοκύματα ή διαβάζετε στις εφημερίδες. Οι αναλύσεις του είναι τόσο βαθιές και διορατικές, που μοιάζουν πιο σύγχρονες – και αναπάντεχες – με το πέρασμα του χρόνου. Διαβάστε λίγες σελίδες και θα το διαπιστώσετε.

Άρθουρ Νάιμαν

**ΤΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ
ΘΕΛΕΙ
Ο ΜΠΑΡΜΠΑ-ΣΑΜ**

ΟΙ ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΗΠΑ

Να προστατεύσουμε το γήπεδό μας

Οι σχέσεις μεταξύ των ΗΠΑ και των άλλων χωρών ανάγονται προφανώς στις απαρχές της αμερικανικής ιστορίας, αλλά ο Δεύτερος Παγκόσμιος πόλεμος ήταν ένα σημαντικό σημείο καμπής· έτσι, θα αρχίσουμε απ' αυτόν.

Ενώ οι περισσότεροι βιομηχανικοί ανταγωνιστές μας είχαν είτε εξασθενήσει σοβαρά είτε καταστραφεί ολοκληρωτικά από τον πόλεμο, οι Ηνωμένες Πολιτείες ωφελήθηκαν τα μέγιστα απ' αυτόν. Η επικράτειά μας δεν δέχτηκε ποτέ επίθεση και η αμερικανική παραγωγή υπερτριπλασιάστηκε.

Πριν από τον πόλεμο ακόμη, οι ΗΠΑ ήταν η κορυφαία βιομηχανική χώρα στον κόσμο, με μεγάλη απόσταση από τις άλλες – αυτή τη θέση είχαν καταλάβει από την αρχή του αιώνα. Τώρα όμως κατείχαμε κυριολεκτικά το 50% του παγκόσμιου πλούτου και ελέγχαμε και τις δύο πλευρές των ωκεανών που μας περιβάλλουν. Ποτέ στην ιστορία μία δύναμη δεν άσκησε τόσο σαρωτικό έλεγχο στο παγκόσμιο γίγνεσθαι, ούτε ήταν σε τόσο μεγάλο βαθμό ασφαλής.

Οι άνθρωποι που καθορίζουν την αμερικανική πολιτική είχαν πλήρη επίγνωση ότι οι ΗΠΑ θα αναδεικνύονταν μέσα από τον Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο ως η πρώτη πλανητική δύναμη στην ιστορία και τόσο κατά τη διάρκεια, όσο και την επαύριον του πολέμου σχεδίαζαν προσεκτικά τον μεταπολεμικό κόσμο. Εφόσον αυτή που ζούμε *είναι* μια ανοιχτή κοινωνία, μπορούμε να διαβάσουμε τα σχέδιά τους, που ήταν πολύ ειλικρινή και σαφή.

Οι υπεύθυνοι πολιτικού σχεδιασμού – από αυτούς που βρίσκονταν στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ μέχρι εκείνους του Συμβουλίου Εξωτερικών Σχέσεων (ενός μεγάλου διαύλου μέσω του οποίου οι επιχειρήσεις επηρεάζουν την εξωτερική πολιτική) – συμφώνησαν ότι η κυριαρχία των ΗΠΑ έπρεπε να διατηρηθεί. Αλλά ως προς το πρακτέον, το φάσμα των απόψεων ήταν ευρύ.

Στο σκληροπυρηνικό άκρο, έχουμε έγγραφα όπως το Υπόμνημα του Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας υπ' αριθμόν 68 (1950). Στο NSC 68 αναπτύσσονταν οι απόψεις του υπουργού Εξωτερικών Ντιν Άτσεσον και είχε συνταχθεί από τον Πολ Νίτσε¹, ο οποίος είναι ακόμη εν ενεργεία (ήταν ένας από τους διαπραγματευτές του Ρέιγκαν για τον έλεγχο των εξοπλισμών). Καλούσε σε μια «στρατηγική ανάσχεσης» που θα «έριχνε τους σπόρους της καταστροφής στο σοβιετικό σύστημα», έτσι ώστε, στη συνέχεια, να μπορούμε να διαπραγματευτούμε μια συμφωνία βάσει των δικών μας όρων «με τη Σοβιετική Ένωση (ή το διάδοχο κράτος ή κράτη)».

20

Οι πολιτικές τις οποίες συνιστούσε το NSC 68 απαιτούσαν «θυσιές και πειθαρχία» στις Ηνωμένες Πολιτείες – με άλλα λόγια, τεράστιες στρατιωτικές δαπάνες και περικοπές κοινωνικών υπηρεσιών. Επίσης, ήταν αναγκαίο να τερματίσουμε την «υπερβολική ανεκτικότητα» που επιτρέπει την ύπαρξη πολλών αντιφρονούντων στο εσωτερικό της χώρας.

Αυτοί οι πολιτικοί στόχοι έχουν ήδη εκπληρωθεί. Το 1949 η αμερικανική κατασκοπεία στην Ανατολική Ευρώπη είχε μετατραπεί σε ένα δίκτυο υπό τον Ράινχαρτ Γκέλεν, που ήταν επικεφαλής της στρατιωτικής μυστικής υπηρεσίας των Ναζί στο ανατολικό μέτωπο. Το δίκτυο αποτελούσε μέρος της συμμαχίας ΗΠΑ-Ναζί που απορρόφησε ταχύτατα πολλούς από τους μεγαλύτερους εγκληματίες πολέμου, επεκτείνοντας τις επιχειρήσεις του στη Λατινική Αμερική και αλλού.

Οι επιχειρήσεις αυτές περιλάμβαναν έναν «μυστικό στρατό» υπό την αιγίδα ΗΠΑ-Ναζί που η δουλειά του ήταν να αποστέλλει πράκτορες και προμήθειες στους στρατούς που είχαν συγκροτηθεί από τον Χίτλερ και οι οποίοι διεξήγαν επιχειρήσεις μέσα στη Σοβιετική

1. Πέθανε το 2004. (Σ.τ.Ε.)

Ένωση και στην Ανατολική Ευρώπη μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1950. (Αυτό είναι γνωστό στις ΗΠΑ, αλλά θεωρείται ασήμαντο – παρ' όλο που μερικά φρύνδια θα σηκώνονταν εάν ήταν αντίστροφα τα πράγματα και ανακαλύπταμε, φέρ' ειπείν, ότι η Σοβιετική Ένωση παρείχε πράκτορες και προμήθειες σε στρατούς που είχαν συγκροτηθεί από τον Χίτλερ και διεξήγαν επιχειρήσεις στα Βραχώδη Όρη.)

Το φιλελεύθερο άκρο

Το NSC 68 αντιπροσωπεύει, όπως είπαμε, το σκληροπυρηνικό άκρο, και θυμηθείτε: οι πολιτικές αυτές δεν ήταν απλώς θεωρίες – πολλοί στόχοι τους έχουν εκπληρωθεί. Ας στραφούμε τώρα στο άλλο άκρο, στις περισσότερες. Αναμφίβολα, ο πιο διακεκριμένος σ' αυτή την ομάδα ήταν ο Τζορτζ Κέναν, επικεφαλής σχεδιασμού του Στέιτ Ντιπάρτμεντ μέχρι το 1950, όταν αντικαταστάθηκε από τον Νίτσε – παρεμπιπτόντως, η υπηρεσία του Κέναν είχε την ευθύνη για το δίκτυο του Γκέλεν.

21

Ο Κέναν ήταν ένας από τους πιο ευφυείς και λαμπρούς υπεύθυνους πολιτικού σχεδιασμού των ΗΠΑ και έπαιξε βαρύνοντα ρόλο στη διαμόρφωση του μεταπολεμικού κόσμου. Τα κείμενά του αποτελούν μια άκρως ενδιαφέρουσα παρουσίαση των απόψεων των λεγόμενων περισσότερων. Ένα έγγραφο που οφείλουμε να εξετάσουμε αν θέλουμε να κατανοήσουμε τη χώρα μας είναι η Μελέτη Πολιτικού Σχεδιασμού υπ' αριθμόν 23, την οποία συνέταξε ο Κέναν το 1948 εκ μέρους της ομάδας σχεδιασμού του Στέιτ Ντιπάρτμεντ. Ιδού ορισμένα αποσπάσματά της:

Κατέχουμε περίπου το 50% του παγκόσμιου πλούτου, αλλά αντιπροσωπεύουμε μόνο το 6,3% του πληθυσμού... Σ' αυτή την κατάσταση, δεν μπορεί να μην προκαλούμε το φθόνο και την εκθρόνηση. Το πραγματικό καθήκον μας κατά την επόμενη περίοδο είναι να επινοήσουμε ένα πρότυπο σχέσεων το οποίο θα μας επιτρέψει να διατηρήσουμε αυτή τη θέση ανισότητας... Για να το καταφέρουμε, θα πρέπει να απαλλαγούμε από συναισθηματισμούς και ονειροφαντασίες και η προσοχή μας να συγκεντρωθεί, από κάθε άποψη, στους άμεσους εθνικούς σκο-

πούς... Θα πρέπει να σταματήσουμε να μιλάμε για ασαφείς και μη υλοποιήσιμους στόχους, όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα, η άνοδος του βιοτικού επιπέδου και ο εκδημοκρατισμός. Δεν είναι μακριά η μέρα που θα πρέπει να ασχοληθούμε με τις έννοιες της καθαρής ισχύος. Συνεπώς, όσο λιγότερο έχουμε διαβρωθεί από ιδεαλιστικά κριτήρια τόσο το καλύτερο.

Το PPS 23 ήταν, βεβαίως, ένα άκρως απόρρητο ντοκουμέντο. Για να ηρεμήσει η κοινή γνώμη, ήταν αναγκαίο να διατυμπανίζονται τα «ιδεαλιστικά συνθήματα» (όπως γίνεται ακόμη και σήμερα συνεχώς), αλλά στο έγγραφο οι υπεύθυνοι πολιτικού σχεδιασμού μιλούσαν μεταξύ τους.

22 Στην ίδια λογική, ο Κέναν, ενημερώνοντας τους πρόσβεις των ΗΠΑ στις χώρες της Λατινικής Αμερικής το 1950, επισήμαινε ότι μείζον ενδιαφέρον της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής πρέπει να είναι η «προστασία των πρώτων υλών μας [δηλαδή, των πρώτων υλών της Λατινικής Αμερικής]». Συνεπώς, οφείλουμε να αντιμαχόμαστε μια επικίνδυνη αίρεση η οποία, όπως ανέφεραν οι αμερικανικές μυστικές υπηρεσίες, εξαπλωνόταν σε όλη τη Λατινική Αμερική: «την ιδέα ότι η κυβέρνηση έχει άμεση ευθύνη για την ευημερία των ανθρώπων».

Οι Αμερικανοί υπεύθυνοι πολιτικού σχεδιασμού αποκαλούν αυτή την ιδέα *κομμουνισμό*, όποιες κι αν είναι οι πραγματικές απόψεις των ανθρώπων που την υπερασπίζονται. Μπορεί να είναι ομάδες αυτοβοήθειας θρησκευομένων ή στιδήποτε άλλο, αν όμως υποστηρίζουν αυτή την αίρεση, είναι κομμουνιστές.

Αυτή η άποψη κατέστη σαφής και δημοσίως. Επί παραδείγματι, μια ομάδα μελέτης υψηλού επιπέδου δήλωσε το 1955 ότι η ουσιαστική απειλή εκ μέρους των κομμουνιστικών δυνάμεων (αυτή είναι η αληθινή σημασία του όρου *κομμουνισμός* στην πράξη) συνίσταται στην άρνησή τους να εκπληρώσουν τον υπηρετικό ρόλο τους – που σημαίνει να «αποτελούν συμπλήρωμα των βιομηχανικών οικονομιών της Δύσης».

Ο Κέναν εξήγησε περαιτέρω τα μέσα που έχουμε στη διάθεσή μας εναντίον των εχθρών μας που πέφτουν θύματα αυτής της αίρεσης: